

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 167/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpeného Mgr. Andrejom Maarom, advokátom, Dunajská 8, Bratislava, proti rozhodnutiu Centra právnej pomoci, kancelárie Bratislava, č. KaBA/15548/2020, ČRZ: 59992/2020 z 25. mája 2020, rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/148/2020-57 z 2. marca 2023 a rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Svk/26/2023 z 27. septembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 5. februára 2024 (doplnenou 8. februára 2024) domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 39 ods. 6, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Centra právnej pomoci, kancelárie Bratislava (ďalej len „CPP“), č. KaBA/15548/2020, ČRZ: 59992/2020 z 25. mája 2020 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie CPP“), rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6S/148/2020-57 z 2. marca 2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) sp. zn. 6Svk/26/2023 z 27. septembra 2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu“). Navrhuje napadnuté rozhodnutie CPP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň sa domáha priznania náhrady „*trov všetkých konaní vyvolaných napadnutým rozhodnutím Centra právnej pomoci, pred Krajským súdom a Najvyšším správnym súdom*“, ako aj priznania bližšie neurčeného finančného zadost'učinenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 21. mája 2020 podal na CPP žiadosť o poskytnutie právnej pomoci z dôvodu, že proti nemu bola podaná žaloba o zaplatenie

pohľadávky mobilnému operátorovi vo výške 68,09 eur s príslušenstvom. Sťažovateľ uviedol, že vo svojej žiadosti argumentoval tým, že žalobu považuje za neopodstatnenú a má záujem použiť aj prostriedok procesnej obrany vo forme protižaloby. Zároveň požiadal aj o predbežné poskytnutie právnej pomoci. O žiadosti rozhodlo CPP napadnutým rozhodnutím tak, že sťažovateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci nepriznalo. Odôvodnilo to tým, že nebola splnená podmienka minimálnej hodnoty sporu v zmysle § 6a ods. 1 v spojení s § 6 ods. 1 písm. c) zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z. z.“).

3. Proti napadnutému rozhodnutiu CPP sťažovateľ podal 18. júna 2020 na krajskom súde správnu žalobu, o ktorej bolo rozhodnuté napadnutým rozsudkom krajského súdu. Ním bola správna žaloba zamietnutá a žalovanému CPP nebolo priznané právo na náhradu trov konania. Krajský súd vyhodnotil ako nedôvodnú jeho námietku, že hodnota sporu sa mala určiť podľa sťažovateľovej vzájomnej žaloby, ktorú chcel uplatniť na svoju obranu. Správny súd uzavrel, že hodnota sporu je vymedzená žalobným návrhom, ktorému čelí sťažovateľ ako žalovaný.

4. Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu kasačnú sťažnosť. Tú najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom zamietol a účastníkom konania nepriznal nárok na náhradu trov kasačného konania. V odôvodnení poukázal na to, že súhlasí s názorom sťažovateľa, že zákon č. 327/2005 Z. z. striktné nedefinuje hodnotu sporu práve výškou žalovanej sumy, že tá môže byť vyššia, ako bola pôvodne žalovaná suma. Dodal, že ide o skutkovú otázku, ktorá závisí od konkrétnych okolností prípadu. Tiež uviedol, že názor krajského súdu, podľa ktorého je hodnota sporu daná vždy len hodnotou uplatnenej pohľadávky, by mohol v situáciách po uplatnení si vzájomnej žaloby viesť k záverom idúcim proti zmyslu uvedeného zákona. Najvyšší správny súd však zároveň poukázal na to, že tvrdenie sťažovateľa, že hodnota sporu by po uplatnení vzájomnej žaloby bola vo výške 610 eur, sa objavilo až vo vyjadrení jeho právneho zástupcu z 3. septembra 2020, teda až po uplynutí lehoty na podanie žaloby. Poukázal pritom na § 62 Správneho súdneho poriadku, podľa ktorého žalobca môže meniť rozsah a dôvody žaloby len do uplynutia lehoty určenej zákonom na podanie žaloby na správnom súde. Za nedôvodnú vyhodnotil aj námietku sťažovateľa, že ho malo CPP vyzvať na doplnenie jeho žiadosti (podľa § 10 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.). V tejto súvislosti síce pripustil takúto možnosť, avšak podľa kasačného súdu CPP zo zákona táto povinnosť nevyplýva. Poukázal na to, že sťažovateľ vo svojej žiadosti nijak nenaznačil, že by chcel vzájomnou žalobou dosiahnuť okrem obrany proti nároku uplatnenému proti nemu aj niečo iné, napríklad vymoženie náhrady škody od žalobcu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Svoju argumentáciu sťažovateľ postavil na tom, že z napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu podľa neho vyplýva, že ako CPP, tak aj krajský súd vo svojich rozhodnutiach vychádzali z nesprávneho právneho názoru, že predmetom sporu je výlučne žalovaná suma, a nie aj hodnota pohľadávky, ktorú si sťažovateľ plánoval uplatniť vzájomnou žalobou. V tejto súvislosti poukázal na to, že ak by bola žiadosť uplatnená správne (ak by zahŕňala aj hodnotu

protinároku), potom malo byť jeho návrhu vyhovené. Argumentoval tiež tým, že v žiadosti uviedol, že v konaní plánuje uplatniť nárok proti CPP ako obranu, neuviedol však jeho výšku, preto sa mal uplatniť § 10 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z., resp. CPP ho malo vyzvať na doplnenie jeho žiadosti. Formalistickým postupom CPP tak došlo k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu.

6. V rámci doplnenia ústavnej sťažnosti 8. februára 2024 sťažovateľ doručil podanie, ktoré si spísal sám (teda nebolo spísané jeho právnym zástupcom). V ňom sťažovateľ v prvej časti popisuje svoje osobné vnímanie celej záležitosti a vyjadruje nespokojnosť s postupom CPP. V ďalšej časti podania poukázal na následné správne súdne konania a namietol (avšak bez ďalšej konkrétnej argumentácie), že odôvodnenia napadnutých rozsudkov krajského súdu a najvyššieho správneho súdu sú nedostatočné a z právneho hľadiska nedôvodné. Tiež vyjadril nespokojnosť s dĺžkou trvania súdnych konaní. V záverečnej časti namietal, že je nesprávne, že ho v spore s CPP zastupuje advokát určený mu CPP, že ide o konflikt záujmov. V tejto súvislosti poukázal aj na približne 14 súdnych konaní sťažovateľa vedených pred správnym súdom proti CPP. V rámci tohto doplnenia sťažovateľ priložil aj žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv podľa čl. 39 ods. 6, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým rozhodnutím CPP a napadnutými rozsudkami krajského súdu a najvyššieho správneho súdu.

8. Ústavný súd sa v prvom rade vysporiadal so skutočnosťou, že sťažovateľ sa po podaní ústavnej sťažnosti (prostredníctvom jeho právneho zástupcu) pokúsil rozšíriť svoju argumentáciu, čo prezentoval v podaní spísanom bez participácie svojho právneho zástupcu doručenom ústavnému súdu 8. februára 2024. Ústavný súd v tomto kontexte zdôrazňuje, že povinné právne zastúpenie v konaní pred ústavným súdom nie je samoúčelné a má svoje racionálne zdôvodnenie. Vytvára procesný filter zachytávajúci nekvalifikované podania nespĺňajúce základné procesné parametre pre poskytnutie ochrany ústavnosti, ktoré by inak zbytočne narúšali plynulosť činnosti ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti. Elementárnou súčasťou tohto procesno-právneho inštitútu je, že za trvania právneho zastúpenia môže sťažovateľ vykonávať procesné úkony len prostredníctvom právneho zástupcu. Zároveň platí, že rozsah a dôvody môže sťažovateľ rozširovať len v lehote podľa § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Zároveň ústavný súd považuje za potrebné sa v tejto časti vyjadriť aj k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh jednoznačne vyplýva, že ústavnú sťažnosť riadne podal právny zástupca sťažovateľa uvedený v záhlaví tohto uznesenia, s ktorým sťažovateľ platne uzavrel plnomocenstvo na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom (ktoré tvorí prílohu tejto ústavnej sťažnosti). Toto plnomocenstvo do dňa predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti nebolo vypovedané sťažovateľom a ani advokátom. Z uvedeného dôvodu, pretože je sťažovateľ stále riadne zastúpený advokátom v konaní pred ústavným súdom, je táto požiadavka sťažovateľa bezpredmetná.

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým rozhodnutím CPP a napadnutým rozsudkom krajského súdu:

10. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na princípe subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy). Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne ústavnú sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu. Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, ktorých porušenie sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 452/2024).

11. Ako vyplýva z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh, sťažovateľ podal proti napadnutému rozhodnutiu CPP správnu žalobu na krajskom súde, o ktorej bolo rozhodnuté napadnutým rozsudkom krajského súdu. Zároveň aj vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu využil účinný prostriedok ochrany svojich práv, keď proti nemu podal kasačnú sťažnosť. O nej bolo rozhodnuté napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu. Sťažovateľ teda mal vo vzťahu k týmto rozhodnutiam k dispozícii právny prostriedok na ochranu svojich práv, ktorý aj využil.

12. Zároveň aj z § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu:

13. Sťažovateľ svoje námietky v rámci podanej ústavnej sťažnosti vzniesol v zásade len vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu CPP, resp. jeho záverom, a vyjadril primárne nesúhlas s tým, že ho CPP nevyzvalo na doplnenie jeho žiadosti. Vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu CPP však už bola ústavná sťažnosť v predchádzajúcej časti tohto rozhodnutia odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie. Pokiaľ ide o napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu, sťažovateľ v rámci svojej „argumentácie“ len uviedol citáciu bodov 14 a 16 napadnutého rozsudku a záver, ktorý podľa neho z tohto rozhodnutia vyplýva. V rámci argumentácie sťažovateľa v tejto časti však úplne absentujú ústavnoprávne relevantné námietky, ktorými by odôvodňoval porušenie namietaných práv napadnutým rozsudkom kasačného súdu.

14. Preto ústavný súd musí vzhľadom na uvedené konštatovať, že v zásade úplná absencia akéhokoľvek ústavnoprávne relevantného odôvodnenia či predstretia ústavnoprávne relevantnej argumentácie vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu spôsobuje za následok to, že ústavná sťažnosť v tejto časti trpí absenciou zákonných náležitostí medzi ktoré

je právne aj vecne nevyhnutné zaradiť najmä ústavnoprávne relevantné odôvodnenie podaného návrhu. Ústavný súd s poukazom na uvedené zároveň zdôrazňuje, že v zmysle svojich právomocí a postupu nemá podľa ústavy a zákona o ústavnom súde postavenie vyšetrovacieho orgánu, ktorý si sám vyabstrahuje obsah podania tak, aby o ňom mohol rozhodnúť, za predpokladu, že tak neurobil samotný sťažovateľ (obdobne I. ÚS 179/2025).

15. Ústavná sťažnosť preto v danom rozsahu nespĺňa požiadavky kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, ktorá by zodpovedala zákonným požiadavkám, pretože neobsahuje relevantnú ústavnoprávnu argumentáciu [požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde]. Pretože sa nesplnenie zákonom stanovených náležitostí týka základnej obsahovej náležitosti ústavnej sťažnosti, ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie tohto nedostatku (m. m. II. ÚS 102/2019, I. ÚS 229/2022) a ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom.

16. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. apríla 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu